

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของ อสม.ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของ อสม.ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาปฏิบัติงานของ อสม. โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คืออาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 251 คน (จากฐานข้อมูลกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน ปี 2555)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) แบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการวางแผนและตัดสินใจ	จำนวน 3 ข้อ
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนงาน	จำนวน 11 ข้อ
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	จำนวน 5 ข้อ
การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	จำนวน 4 ข้อ

โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิกเคอร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการมีส่วนร่วม จากนั้นนำมา กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอาสาสมัครสาธารณสุขและตรวจสอบ เนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 คุณอภิสร วังศ์สละ

ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขระดับ
ชำนาญการ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสวน

3.2 คุณจิตติพร ยอดประเสริฐ

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสวน

3.3 คุณวราภรณ์ วิถี

ตำแหน่งประธานอาสาสมัครสาธารณสุข
ตำบลบ้านสวน

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ อสม.ในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของ เครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability)

แบบครอนบัค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมเครื่องมือการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ของ อสม. ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. ติดต่อประสานงานขออนุญาตกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลพร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาจาก อสม. ในวันประชุมประจำเดือนให้ผู้อำนวยการแต่ละแห่งได้ทราบ
3. แจกแบบสอบถามให้กับ อสม. ในวันประชุมประจำเดือนของที่ทำการสาธารณสุขแต่ละแห่ง จำนวน 251 ชุด โดยอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและทำความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามให้มีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว จึงให้ อสม. เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 251 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 251 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100.00
5. นำแบบสอบถามดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติงานตามแผน การมีส่วนร่วมด้านการ

ร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ กับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดระดับคะแนนการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยพิจารณาแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินของ Best (1973 อ้างถึงใน ประลอง เมฆอินทร์, 2549, หน้า 63-64) คะแนนในแต่ละระดับ ได้จากการคำนวณแบบอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้นที่แบ่ง}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าอันตรภาคชั้นแล้ว จึงนำมาแบ่งกลุ่มค่าคะแนนระดับของการมีส่วนร่วมของ อสม. ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

4.21-5.00	หมายถึง	อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมมาก
2.61-3.40	หมายถึง	อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมน้อยที่สุด